

ฝากอนาคตกับใคร ?

ชาติรี เจริญศิริ

ปัญหาไม่มีผู้สืบทอดอุดมการณ์ ไม่มีผู้สานต่อปณิธาน เป็นปัญหาร่วมเครือข่ายประชาสังคมไปแล้วครับ และน่าจะเป็นปัญหาร่วมของโลกวันนี้ด้วย **เพราะคนหนุ่มคนสาว เยาวชน และเด็ก ๆ วันนี้ เขาคิด เชื่อ และทำในสิ่งที่แตกต่างจากคนรุ่นพ่อแม่ น้าอา ตายาย อย่างฟ้ากับดิน !**

ความแตกต่างของความคิด และพฤติกรรมของผู้คนต่างวัยเป็นปรากฏการณ์ซึ่ง คาร์ล มานไฮมม์ นักสังคมวิทยาชาวฮังการี สังเกตว่าคนที่เกิดถึงเดียวกัน ในช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงสำคัญประวัติศาสตร์ (เช่น สงคราม) ทางสังคม วัฒนธรรม (เช่น เศรษฐกิจรุ่งเรืองหรือตกต่ำ) ต่างมีความคิดและพฤติกรรมคล้ายคลึงกัน จนบ่งบอกเป็น “บุคลิกภาพ” ของคนยุคนั้น จนตั้งเป็นทฤษฎีว่าด้วยรุ่นทางสังคม (Social Generation) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๖ นักสังคมวิทยารุ่นต่อๆ มา ก็เฝ้าสังเกตปรากฏการณ์ทางสังคมอย่างต่อเนื่อง และให้ชื่อ “รุ่นทางสังคม” เช่น

รุ่นพ่อแม่มีลูกตก หรือ Baby Boomer ช่วงประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๐๗ หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ผู้คนพ้นจากความอึดอัดทิวโหย กลุ่มประเทศผู้ชนะสงครามทุ่มเงินเพื่อพัฒนาประเทศตนและโลก เป็นช่วงเดียวกับสังคมไทยพัฒนาอย่างกระโดดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ นิสัยคล้ายกันของคนรุ่นนี้ได้แก่ ความขยัน ซื่อสัตย์ เก็บหอมรอมริบ การเห็นความสำคัญส่วนรวม ทุ่มเททำงาน เชื่อมมั่นในสิ่งที่ตนสร้างมากับมือ **คนรุ่นนี้คือต้นแบบหรือตำนานขององค์กร**

รุ่นเอ็กซ์ หรือ Generation X ได้แก่คนที่เกิดช่วงสงครามเวียดนาม ราว พ.ศ ๒๕๐๕ – ๒๕๒๓ เกิดมาพร้อมการเรียกร้องเสรีภาพและสันติภาพ นิสัยคนรุ่นเอ็กซ์ ได้แก่ การไม่ค่อยเชื่อถือตามที่ผู้ใหญ่สอนสั่ง หากแต่ตั้งคำถามจนมีเหตุผลเพียงพอ ตนจึงยอมรับ คนรุ่นนี้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ด้วยเพราะอึดอัดกับความสำเร็จที่คนรุ่นก่อนสร้างมา จึงแสวงหาความก้าวหน้าโดยการศึกษา และมักแยกครอบครัวออกไปเป็นครอบครัวเดี่ยว มีลูกน้อย ที่ครองตนเป็นโสดก็มีมาก และจะยิ่งมากขึ้น **แกนนำทางสังคมผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงที่เด่นๆ ส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นเอ็กซ์**

รุ่นวาย หรือ Generation Y เกิดหลัง พ.ศ. ๒๕๒๓ พ่อแม่คนรุ่นวายมีลูกน้อย จึงเลี้ยงดูลูกตั้งเทวดา พ่อแม่ทำแทนแทบทุกอย่าง คนรุ่นนี้จำนวนมากถูกเลี้ยงดูโดยแม่ที่แยกทางกับพ่อ หรือแม่เลี้ยงเดี่ยว หรือโตขึ้นมา กับตายาย คนรุ่นวาย ณ วันนี้จบอุดมศึกษาแล้วทำงาน เป็นคนรุ่นใหม่ของหน่วยงานองค์กร คนรุ่นวายมีนิสัยคล้ายกัน คือ ไม่เชื่ออาวุโสหรือพิธีปฏิบัติราชการครอบงำโดยอำนาจ รักตัวเอง(ก่อนส่วนรวม) ขอให้ตนเองเด่น ดัง ก้าวหน้า ชอบถูกยกย่องด้วยประกาศเกียรติคุณ ถ้วยรางวัล แต่ไม่ผูกพันกับตำแหน่งหรือองค์กร มีความอดทนในงานน้อยหรือไม่อดเหมือนรุ่นพี่ จึงเปลี่ยนงานบ่อย บ้างออกจากงานมาอยู่บ้านเฉยๆ อาศัยพ่อแม่เลี้ยงสบายกว่าไปเป็นลูกน้องคนอื่น

คนรุ่นนี้ถูกนำมารุ่นเอ็กซ์คาดหวังว่าเมื่อโตจะมารับช่วงภารกิจทางสังคมไปสานต่อ โดยนิสัยแล้ว เขาจะไม่รับภารกิจที่สร้างความลำบากแก่ชีวิตเขาครับ

คนรุ่นวายหรือคนที่เกิดหลัง พ.ศ.๒๕๒๓ ได้ชื่อใหม่ว่า **“รุ่นจัน จัน จัน Me Me Me”** นิตยสารไทม์ ฉบับ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ตีพิมพ์บทความโดย โจเอล สไตน์ เผยข้อมูลจากสถาบันสุขภาพแห่งชาติสหรัฐฯ พบคนรุ่นใหม่หันหลังตัวเองมากกว่าคนรุ่นพ่อแม่มีลูกตกถึงสามเท่า **อาการหลงตัวเอง**ส่งผลให้คนอเมริกันช่วงอายุ ๒๐ – ๒๙ ปี รู้สึกว่าตนสำคัญกว่าคนรอบข้าง ต้องการเป็นที่ชื่นชม หมกมุ่นกับความสำเร็จซึ่งจะทำให้ตนเด่น ไล่ตามเป้าหมายของตนโดยไม่แคร์หรือใส่ใจความรู้สึกผู้อื่น จึงอาจมีพฤติกรรมเอาเปรียบผู้อื่น ขณะนี้เป็นปัญหาใหญ่ของสหรัฐฯ ยิ่งถ้าเติบโตมาอย่างห่างเหินกับพ่อแม่ ขาดต้นแบบ ขาดการกล่อมเกลาศีลธรรมจรรยา พฤติกรรมจะยิ่งชัดแรงขึ้น คน **“รุ่นจัน จัน จัน”** มีความสนใจฉาบฉวย การออกมารวมตัวกันเป็นหมื่นเป็นแสนทำได้ยาก **แต่ถ้าเชียร์กันทางเฟสบุ๊คเป็นแสนเป็นล้าน like จะตรงจริตเขาเลย** **ข้อเด่นของคนรุ่นนี้ คือ มีความคิดสร้างสรรค์ไร้ขีดจำกัด** หากทางออกของปัญหาแบบไม่ติดกรอบ และเชื่อมโยงกับผู้มีความสนใจคล้ายๆ กันได้รวดเร็วผ่านสื่อสังคม เช่น อินเทอร์เน็ต ถ้าจะฝากความหวังกับคนรุ่นใหม่นี้ ต้องรู้ใจเขาว่า ไม่ชอบอะไรที่คลุมเครือ ชอบงานที่สนุกท้าทาย บรรยากาศไม่เคร่งเครียด อย่าตำหนิเป็นรายตัว ถ้าจะตำหนิให้ตำหนิเป็นกลุ่ม มิฉะนั้นวงจะแตก เพราะคน **“รุ่นจัน จัน จัน”** ถ้าไม่พอใจก็บอกเลิกเอาดื้อๆ

การพิจารณาว่า ใครน่าจะจัดเข้ารุ่นใดนั้น ขอให้ดูจากนิสัยคนนั้นใกล้เคียงกับคนรุ่นใด โดยไม่ต้องคำนึงถึง พ.ศ.เกิด แล้วท่านจะเข้าใจยอมรับจุดแข็ง จุดด้อยของพวกเขามากขึ้นครับ //////////////////////////////////////